

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Ké-iratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDÉK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Borongó felhők.

A mióta többen a tulzó románok közül Bécsben keresték fájdalmaikra az orvoszert Schnbider és Lueger urak kalauzolására melletty oly módon, mely a hazafias érzelmű közönség visszatetszésével s ennek megfelelő eredménnyel járt, furesa hírek keringenek a közönség körében s a lapok hasábjain. Gyanus összejövetelek, lázongásra való biztatások, fenyegetések a magyar élet és vagyon ellen, tüntető gyűjtések Ratiu dr. betört ablakai üvegeztetésére és több ilyesmikről beszélnek és írnak mindenfelé, melyek a román lapok kitakadásával, „barbár, vadhorda” stb. kifejezésekkel vegyülve meglepően hangzanak azok előtt, kik nem ismerik eléggé a román népet, a román papságot s a román intelligenciát s elfeledkeznek arról a sokszor tapasztalt tüneményről, mely abban áll, hogy kis dolgokról, félreértett szavakból a legszörnyűsebb állításokra és következtetésekre ragadtatja magát.

Egy kősa hir szerint Topánfalva és Abrudbánya — különben elég szomorú emlékü — szép vidékein lázongó elemek fenyegetnek az ottani kis magyarságot. És a mig egy délelőtt azt beszéltek, hogy Balázsfalvára, a román irodalmi társulatnak augusztus 7-én tartandó közgyűlésére 6000 ember fog bevonulni, már délben 40.000 emberről s a fordalom gyászos eseményeinek megújulásáról beszéltek. Brád és Körözbánya környékén, sőt Bethlenben is komoly eseményeket jósoltak s azt állítják, hogy a román földnép között el van terjedve a hir, miszerint a balázsfalvi gyűlésre eljön a román király is.

És megindul a hir, újabb meg újabb változásban; enyészik a bizalom s a kétség lép helyébe, mely gyanusnak tartja nemcsak a bécsi expedítio szerencsétlen gondolkozásu részvevőit, hanem a papoknak, ügyvédeknek, tanároknak legnagyobb részét, a legkissebttől a legnagyobbig s vádolja a kormányt, a köztisztviselőket, hogy nem típorják el a hydrát stb.

Eközben a napok csendesen telnek s külső egyik-másik rettenetes dologról, hogy az vagy parasztasszonynak éretlen beszéde, vagy egy részeg frátye locsogása stb. De mig ez kiderül, a nyugtalanság és kétségkedés tartja fogva a kedélyeket, mely mindenüvé állitana csendőröket és egy század katonaságot töltött fegyverrel.

Nem jól van ez így s nem különösen Alsó-fehérmegyében s a szomszédos vármegyékben. Csendőr és katona van elég és szigoruan sujt a törvény, mely elér mindenkit, bárki legyen az, ki a nehezen kivított alkotmányos élet körében csendet háborgatni és rendet bontani merészkedne. De nem a csendőr szuronya s a katonaság golyója az, mely igazi nyugtot szerezhet a szívekben is. Ne üljön föl a közönség minden vaklármanak; tegyen különbséget román és román között, hiszen tulzók vannak mindenütt, de tulzások még nem erő s nem hatalom, mely jó eredményre vezessen. Az a sok ijedezés, sápitozás épen nem szolgál előnyül azok előtt, kik meggondolatlanul szeretnek ijesztgetni s mig a megfontolás, óvatosság minden körülmény között szükséges, az ellenséges bizalmatlanságot kerülni kell, gyögének mutatni magát pedig soha se szabad.

A románoknak van elég kitünő papja s intelligentiája körében eleget lehet találni, ki elítéli nyiltan a tulzókat s méltán fájhat az ő lelkiüknek is a társadalmi közéletnek, a kölcsönös bizalomnak bármely csekély elhidegülésére, — erről volt alkalmunk meggyözdödni. De bizonyára ők is jól tennék, ha mennél több alkalmat keresnének a megnyugtatásra, a bizalom helyreállítására, szóval és tettel egyaránt s hatáskörükben — hivatásukhoz képest, — elkövetnének mindent arra nézve, hogy a tulzók áltatásait, hazudozásait belássák s megismerjék mindenütt.

Igazság és kölcsönös bizalom, ez legyen a jelszó. melyet követni kell. A századokon át együtt élt a nemzetiségeknek békére és nyugalomra van szükségük, hogy az alkotmányos élet adta előnyöket

felhasználhassák szellemi és anyagi fejlődésükre; a ki ez ellen cselekszik, rossz szolgálatot tesz nemzetének s az olyant a társadalomnak is ki kell vetni kebléből.

Levelezés.

Egy komoly szó a gy.-fehérvár—zalathnai vasut tervezőihöz.

Magyarigen, 1892. július 19-án.

Mindnyájunk előtt ismeretes az, hogy a gyulafehérvár—zalathnai helyi érdekű szárnyvasut legujabtan a létesítés stádiumába lépett; joggal kérdezheti azért bárki is, miért épül ezen vicinális vasut? Itt elsősorban a bányászat és a bányavidék érdekében, másodsorban pedig a Hegyalja érdekében. Hogy a bányavidék érdekeinek teljeseen meg fog felelni azt elhiszük, sőt minden kétséget kizárólag nagy fellendülést javasolhatunk annak a vasut létesítésével, de hogy a Hegyalja érdekeit a legujabb tervezet szerint történendő kiépítés mellett, nagyon rosszul, mondhatnám, hogy egyáltalán nem fogja szolgálai — az még kétségtelenebb. Ugyanis a legujabb tervezet szerint a Hegyalja érdekeit szolgáló egyetlen állomás Sárd község délnyugoti szélén építtetnék, miáltal bátran és határozottan merem állítani, hogy a másodsorban kitűzött céljának nem fog megfelelni; mert a mintegy 10.000 lélekszámmal bíró Hegyaljának központja nem az Ompoly pataka avagy Sárd nyugoti szöglete, hanem Magyarigen; ide összpontosul e vidéknek minden teher és személyforgalma.

Igy tehát a Sárd mögé tervezett állomás M.-Igen és Sárd közé kellene építeni, — csakis így lenne a célusok megfelelő, — a tervezet szerint pedig sem a személy-, sem a teherforgalmát ne tudja a Hegyaljának szolgálai és pedig azért nem, mert a fuvarbér Sárd tulsó széléig épen felényi, mint Gyulafehérvárig, ehez hozzászámítva még az átrakási és szállítási költséget, valamely árunak szállítása vasuton épen annyiba, sőt talán többbe is fogna kerülni, mint a tengelyen való direkt szállítás költsége Gyulafehérvarra. Igy tehát, a ki terüjét szekérre rakja, nem viszi a Sárd mögé eldugott állomásra; mert így nem nyer vele semmit, hanem egyenesen befogja szállítani Gyulafehérvarra, már azért is, mert onnan esetleg új terüt szállíthat vissza. Ilyenformán ütne ki a személyforgalom is, t. i. egy kocsi bér a Sárdi állomáshelyig 60 kr,

TÁRCZA.

Az én nősülésem története.

A „Közérdek” számára írta Keszthelyi Ernő.

Soh'se hittem volna már, hogy én a megnősülésre adjam a fejemet azon kudarcok után, melyek engem ebébi szándékom keresztülvételében uton utfélen értek. — Boltot nyithatnék én tudniillik azokkal a kosarakkal, melyekkel engem minden oldalról megtiszteltek. De hiába gyógyíthatatlan volt ez a mániám, nem tudtam tőle szabadulni. Valamennyi bel- és külföldi lapnak figyelemmel kísértem a házassági ajánlatait s legpontosabb előfizetője voltam a „Hymen”, „Rózsalánc” és „Nemzetközi Házassító” című humánus szaklapoknak. Az összes bel- és külföldi foglalkozás és alkalmoszerű házasságközvetítőkkel állandó üzleti összeköttetésben állottam, s az e téren kifejtett levelezésem portója s egyéb költségeire fizetésem le nem foglalt hányadának nagyobb felét költöttem el. Sajnos, eredménytelenül! Már tízszer álltam oly közel a boldogsághoz, hogy szinte benne hittem magamat s mindig olyas dolog jött közbe, hogy megint dugába dőltek legszép terveim. Hol ellenem volt kifogás, hol meg én nem tetszettem; de mindig volt valami baj!

Egy szép napon, éppen szabadságom kezdetén a Budapest—Bécs közt közlekedő gyorsvonat ablakából bámultam a vidéket, midőn a vonat megáll, s a kocsivezető egy mélyen lefátyolozott hölgyet dug a kocsi bér, melyet eddig egyedül uraltam. A hölgy kis selyemszörű kutyát tartott a hóna alatt s általam is észrevett kézmozdulatokkal védekezett a kocsivezetővel szemben, hogy miért teszi egy urral egyedül egy kocsi bér.

— Sajnálom nagysád, de nincs több helyünk a vonaton; s ha itt nem tetszik megmaradni, nygte ssék kiszálatni, mert a vonat azonnal indul!

Ezalatt két vasuti szolga számnélküli dobozt és kezitáskát helyeztet el a kocsi bér s a hölgy mogorván leült. A gép fűtyölt s a vonat tovazakatolt.

Eleintén nem törődtem utitársnőmmel s szivarozva olvastam a Budapestről magammal hozott „Hymen” legujabb számának hirdetéseit. Tanulmányomból szomszédnőm erős köhögése vert fel, feltekintek és látom, hogy fátyolát felemelve ugyancsak a „Hymen”-t tartja köhögése megállítására szája elé. Anyira meghatott ez a dolog, hogy szivaromat az ablakon kihajítottam.

— Bocsásson meg Nagysád eme udvariatlanságomért, egészen megfeledeztem magaról.

— Oh kérem, köszönöm — volt a szípegő válasz, de az ujságot még mindig nem vette arca elől.

Hosszabb hallgatás után, mely idő alatt hiába iparkodtam arcát megláthatni, újra én törtem meg a csendet.

— Gyönyörű kutyája van N gysádnak.

— Az én aranyos Fockim mindenkinek tetszik, s ekkor végre megpillanthatam átszellemült arcát. — Nem volt már fiatal, szép se volt; merész hajlásu orr, kis szemek, széles száj, gyér fogak, egy pár bibires, s azok a barázdák, melyeket az idő szánt, de elfelejt boronálni. Érdeklődésem most már lelohadt, de önagysága másként vélekedett s most már ő tartott szóval. Ugy kellett nekem!

— Uraságod is a „Hymen”-t olvassa?

— Igen.

— Kitűnő lap.

— Igen.

— És már régen tetszik olvasni?

— Igen.

— S még nem jutott Ön sem eredményre?

— Nem.

— Én már 14 év óta járatom ezt a lapot; akkor egy barátóm ajánlotta, ki ezáltal kötött nagyszertű házasságot.

— Ugy? Szép!

— Én nekem már roppant sok kérőm volt, de nem mentem egyikhez sem.

— Ugy? Szép!

— Igen. A mig szegény voltam, nem kellett semkinek, most, hogy gazdag vagyok, én válogatok.

— Ah ugy! Igaza van Nagysádnak! — Kezdtet a dolog érdekelni, közelebb húzódtam. Önagysága kis hallgatás után újra kezdte.

— Kis leány koromban kerültem a nagybátyámbhoz, ki K. . . város legelőbbkelő és leggazdagabb földbirto-kosa volt. — Mint aglegény élt az én társaságomban s más rokonai csak nagy ritkán azért keresték fel, hogy örökségüket biztosítsák; az öreg igen jól tudta ezt és mindig mondogatta, hogy kijátsza majd őket. Engem nagyon szeretett, de annyira hozzám volt szokva, hogy semmi áron férjhez nem akart adni. Mikor 14 év előtt meghalt, utolsó szava volt: „Otilia, soha se menj férjhez!” Azóta már sokszor nyilt volna alkalmam férjhez menni, de mindig eszembe jutottak nagybátyám szavai és leány maradtam. — Pedig mennyire is vágyódtam . . . — egészen kipirult, mikor ezeket mondotta s szégyenkezve emelte a „Hymen”-t szeméi elé!

— És miben állott nagysád öröksége? Kérdem.

Otilia a karján lógó zekkerbe nyult s két tekkönyvet adott a kezembe. Az egyikben 2000 katastr. hold föld, nagyobbára szántó, másikban belsőség, kastély. Bár el-

vasuti díj 20 kr, vissza ugyanezek, kerülne tehát egy utazás Gyulaférvárig és vissza 1 frt 60 krba, holott M.-Igenből egy fuvarnak a díja direkt Gyulaférvárra csak 1 frt 20 kr, tehát 40 krral kevesebb, sőt azon előnyvel jár, hogy akkor indul bárki, mikor tetszik, sőt több-magával is utazhatik ilyformán a fenti díjért. Ellenben, ha az állomás M.-Igen és Sárd közt lenne, úgy a 60 méter 60 kr fuvarbér elesnék, lévén a távolság alig 500 méter s így minden ember a vasutat venné igénybe.

Józan ésszel meg nem fogható körülmény tehát az, miért nem tervezik az állomást M.-Igen és Sárd közé; avagy magánérdekek tolokodtak a közérdek elébe? Videant consules!

A. B.

A t. levelezőnek teljesen igaza van; ezt a feltételt kötötte ki vármegyénk is. Szerk.

Verespatak, 1892. július 20-án.

Lukács László orsz. képviselő diszpolgári oklevele ányújtása. — Magyarok és románok közti jó viszony. — Bányászat. — Viz.

Abrudbánya — verespataki választókerület szeretett képviselőjét méltóságos Lukács László urat Verespatak nagyközség m. év december 1-én nagy lelkesedéssel, egyhangulag diszpolgárára választotta. As eről szóló diszoklevelet. — melyet bpesti Morzsányi cég igen diszesen és izlésesen állított ki — f. év és hó 18-án adta át Zalathán időző képviselőnknek egy ezen célra választott 8 tagú bizottság, mely állott Sneff József plébános, Ebergényi Mózes, Ajtay János, Moldován Lajos, Drégán János, Jány Kálmán, Ááron Bálint, Ebergényi Sándor urakból.

A diszoklevelet Sneff József plébános ur igen szép beszéde kíséretében Jány Kálmán k. előjáró nyújtotta át, a melyet mélt. Lukács László országgyűlési képviselő ur meghatottan köszönt meg, kifejezvé: nyilvános pályáján sok kitüntetésben részesült, de egy sem esett oly jól neki mint ez, mert ez fényes bizonyossága annak, hogy választóinak beléje helyezett bizalmuknak megfelelt, s melynek ezental is megfelelni s továbbra is megtartani a legszentebb kötelességének s feladatának fogja tartani. Öméltósága és kedves neje ezután a küldöttség tagjait ebédre volt szives meghívni, mely ebédén a szives házigazda és igen kedves családján kívül csak a küldöttség vett részt s így az igen családias színezettel bírt s a magyaros jó ételek s italok azt egész feszteléne tették. Az első tosztot öméltósága Lukács László ur mondta a bányászat felvirágzására. a másodikat Ebergényi Sándor ur s a harmadikat Sneff József ur, mindketten öméltóságát és kedves családját éltették.

Ebéd után az egész társaság a képviselő ur szép kertjét tekintette meg, hol egy kis kuglizás után a küldöttség bucsut vett szeretett képviselőnk s családjától, kocsira kerekedve vissza indultunk bérces hazánkba, azon meggyőződéssel, hogy választókerületünk képviselője soha sem volt jobb és hivatott kezébe mint most! Soká, nagyon soká eljen!

Verespatakon f. év és hó 10-én a női dalkör. 16-án pedig a gr. kath. óltáregylet rendezett igen sikerült nyári-táncmulatságot. Az előbbi 31 frt 87 kr tisztajövedelmet hozott a női dalkörnek, az utobbiak tisztajövedemét még nem tudjuk, de valószínűleg 100 frton felül lesz. A mostani zür-zavaros világban igen jól esett lelkünknek látni azt a testvéri jó egyetértést, mely — dacára egy néhány nagyszáju,

sötétültek ezek láttára a szemeim, volt annyi lélekjelenlétem, hogy megnéztem a tulajdonlapot, ott diszelgett nagy kaligrafikus betűkkel: Sárosey Otília. A teherlapon egyik helyt 6 frt. 74 kr. illeték volt kitüntetve, a másik tiszta volt. Mihelyt kissé magamhoz tértem, latolgatni kezdtem a körülményeket s konstátáltam, hogy Otília nem is olyan csunya, s kit én előbb 45 évesnek néztem, alig lehet több 30-nál; s miután én is ennyi vagyok, önkéntelenül egyéb konsekuensiakra jöttem.

Mielőtt Bécsbe, mindkettőnk végcéljára érkezünk volna, én megvallottam, Otíliának szerelmemet, s ő szemérmesen biztosított engem hasonérzelméről.

Szerencsém megvolt alapítva! Még Bécsben, hol együtt töltöttünk három napot, eljegyeztük magunkat s 3 hétre kitűztük az es. üvöt.

Szabadságomat megszakítva Budapestre tértem vissza, hogy ügyeimet rendezem és minden héten meglátogattam boldog menyaszonyomat. — Jónak láttam azonban a do-logról senkinek sem szólni, egyrészt, mert féltettem Otíliát másoktól, másrészt meg valami szegyenkezés félet éreztem magamban.

Esküvőre sem hívtam meg senkit, dacára annak, hogy Otília az egész világot ott szerette volna magánál látni. Én őszintén mondvá röstelkedtem ismerőseimet meghívni s mindenféle kifogást mondtam Otíliának. Ő azonban kitett magáért, meghívok és hírlapok útján az egész világot összekürtölte s esküvőnkör a templomban oly csöndület volt, a minőt még ritkán láttam. — Elég elfogulatlan voltam, hogy meghallhassam azt az általános, morajt, melyben a jelenlevők frigyünk fölött tették meg-igyzéseiket. Otília nem vette észre a gunyt, mely egy és

de nem verespataki fomatador konkolyt hintő barzenkedéseiknek — közöttünk s a románok között urakodik.

Mindkét mulatságon úgy a magyarok, mint a románok nagy számban jelentek meg s mindkettő a legszebb rendben és egyetértésben folyt le.

Verespatak nagyközsége — tekintve azt, hogy anyagi viszonyai megjavultak — a régi községházat lebontani és egy új diszes községházának építését határozta el a legutóbbi közgyűlésen. Bizony már ennek is elérkezett vég-revalahára ideje, mert a mostani ronda, ócska, régi község-ház nem csak éktelenítette a piacot, de Verespatak nagyközségnek, mely országunkban levő nagyközségek között vagyoniilag a 26-ik, határozottan szegényére vállott.

A bányák most is csak a régié, azaz rosszak. A m. héten épen csak az egyik bányánk Felső Verkes mutatott egy kis javulási szándékot, a menyiben majdnem három kiló aranyat bocsátott ki fősvény karmai közül az arra rég vágyakodó és törekvő részvényesek részére. De mi ez? Egy csepp víz a tengerben!

Igen víz! Hála Istennek jelenleg abban nem szűköl-ködünk. Három hóra biztosítva vagyunk, a mi ebben a rozsz bányás világban végtelen örömrünkre szolgál.

Jány Kálmán.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** Kocsis Miklóst az igazságügy-mini-szter a gyulaférvári kir. törvényszékhez iroda igazgatóvá nevezte ki.

— **A nagyenyedi vadászok** vasárnap déli 11 óra-kor a vármegyeház kistermében Csató János kir. tanácsos alispán elnökelete alatt a vadászati alapszabályok megállapí-tása és a vadász társaság megalakítása céljából gyűlést tartanak.

— **Az alsófehérmegyeyel kárpát-egylet** választ-mánya f. hó 30-án d. e. 10 órakor a vármegyeházánál gyű-lést tart. Főtárgya a f. évi osztálygyűlést helyének, idejé-nek s tárgyainak megállapítása.

— **Az erdélyi román irodalmi és népmívelő-dési egylet.** Az „Asociatiunea transilvana pentru litera-tura romana si cultura populara romana,” mely minden évben az ország különböző városaiban szokta tartani köz-gyűlést, folyó évben augusztus 7-én Balázsfalván gyűl-össze. E gyűlésre Baritiu G. elnök magyar nyelvtű értési-tésében meghívta Csató János alispánt is, ki megköszön-ven a meghívást, kijelenté azon óhaját, hogy az egy-letnek az „irodalom és közművelődés fejlesztésére irányult hazafias törekvésé” siker koronázza. Az alispánt, ki a sok mindféle hír folytán Balázsfalván személyesen szerzett magának teljesen megnyugtató tájékozást, Váncsa a gör-kath. érsek igen szivesen fogadta s a gyűlés alkalmára szálásra is meghívta, mit köszönettel el is fogadott s így alkalma lesz a román közélet sok jelesével személyesen je-lenléve közelebbi érintkezésbe jönni. Az egylet komoly tu-dományos és irodalmi kérdéseket tárgyalván, minden po-litikai vonatkozású kérdés szigorúan kivan zárva s arról, hogy becsődítsék a népet. szó sincs, a rend fenntartásáról pedig első sorban maguk a gyűlés rendezők gondoskodnak, legfőbb érdekük is azt hozván magával.

— **„Emlék lapok,”** melyeket özvegy Veress Ferenc-ne szül. Cseh Zsuzsána öméltóságának születésére 80 ik év-fordulati tünepén hálája jeléül ányújtott a vizaknai római katolikus egyházközség. Összeszerkesztette szentkatolnai

más gratulatókból kiérőzhető volt s örömmel fogadta az üdvözlőket; én pedig örültem, mikor mindennek vége volt s nászutunkra a vasutra indultunk.

Nem akarom a nászut, ez egyoldalú élvezet részleteit leírni, csak annyit mondhatok, hogy Otília boszúságára kerültem az embereket, holott ő mindenkor karomon ki-ván a világnak mutatkozni. — Egyszer másszor a bűnbá-nás óráiban már szemrehányásokat tettem magamnak könnyelműségemért, megdondolatlanságomért, de eszembe jutottak a telekkönyvek és — megvizsgáltam. Hisz csak addig felütnő a külömbőség köztünk, míg én is kissé idősebb leszek; s hogy ezt mindjárt előmozdítsam, azonnal szakált növesztettem.

Négy hét múlva kerültünk haza a nászutról. Kas-télyunkba akarunk szállni de nem skartak benntüket beereszteni; feleségem néhai nagybátyának rokonai tartot-ták azt elfoglalva. Extra dominium kaptuk azt a felvilágo-sítást, hogy a nagybácsi végrendekezése szerint Otília csak addig tulajdonosa hagyományának, míg leány marad; ha férjhez találma menni, tekintve, hogy őt csak vagyóná-ért fogják elvenni, az örökség a többi rokonra száll.

Otília sirva borult keblemre ehír hallatára; és nekem ki mint egy villámtól lesújtott álltam ott, kellett őt ájula-sából magához térítenem.

Igy jártam én! Van egy feleségem, kit a világ véneek és csunyanak tart, s még pénze sincs; de van egy vigaszom — nem kell tovább keresnem feleséget! S ezzel annyit takarítok meg, hogy rendezettebb viszonyok közt élek most családostul, miut legénykoromban egyedül.

Bakk Endre plébános, Ferencz József rend lovagja I—VII. 148 lap. — E cím alatt esinosan kiállított füzetét kaptunk, mely meleg üdvözlét és köszönetét tartalmazza a vizaknai r. kath. egyházközségnek azon szép adományért, melyben özvegy Veress Ferenczné részeltette ingatlan va-gyona felével a r. kath. és az ev. ref. egyházközséget. A kitűnő honleány már 1887. dec. 13-án is tett egy páratla-nul álló adományt, a menyiben vizaknai ev. ref., róm. kath. görög keleti és görög kath. templomok részére 6000 frt. kész pénzt adományozott, vallás és nemzetiségi külömbég nélkül egyaránt, óhajta hogy Vizaknán az Ur szt. hajlékai mindég tisztos és illő állapotban fenntartassanak. De nem-csak e szép tetteket örökíti meg e mű, hanem részletes alapossgal tárgyalja az alsó-csernátoni Cseh család mult-ját, leszármazását s nevezetesebb egyéneit, a nemes hon-leány életrajzát és a rokon családok genealogiáját az eddig feltalált adatok szerint. Ily családok: a vizaknai Uczás es-család, melynek egy ága Nagyenyedre is átszármazott; a szenttamási Szalánczy család, mely az Árpád alatt honfo-gláló 108 magyar nemzetiség egyikéből az Aba nemzett-ségből származik s előbb Abauj, Sáros és Hevesmegyék-ben, azután Hunyad s főleg Alsófehérmegyék területén virágozott; a borosbocsárdi Besenyői család; a Kinizsy es-család; a szárhegyi Veress család; a disznajói Vita család; a csikszentmártoni Beeze család, a vadadi Filep család, melynek azonban leszármazási táblázata hiányos, mit Va-dadi Gergely sárdi birtokos kiigazíthatna; a szőkefalvi Nagy család és a belényesi Nagy család. Az érdemes szer-ző, ki Vizakna monografiáját is összeállította, melynek ki-adását örömmel várjuk, — ez Emléklapokkal nemcsak öz-v Veress Ferenczné iránti hálának, hanem saját munkássá-gának is szép emléket állított.

— **A történelmi hangverseny** f. hó 25-én leendő előadására különösen felhívjuk a közönség figyelmét, mi-után ily kiváló művelvezet csak ritkán juthat részünkbe.

— **Peronospora** mutatkozik már a nagyenyedi, csombordi és csuesi szőlőkben s hihetőleg egyébutt is. A rézoldat méz vízzel keverve igen jó permetező folyadékot ad, melynek hatása már a permetezést követő napon na-gyon szembe ötlő. A hervadt és lankadtan lecsüngő löve-lek felüdülnék s tapmeszes állásukat veszik fel. Katastralis holdanként 6—7. frtba kerül az anyag egyszeri permete-zésre. Jó minőségű rézgalic kapható Winkler János keres-keedésében. Ottott méz akad minden háznál. Nagyon ajánl-juk a szőlősök gondos megsemlését, s ha a baj már mu-takozik a permetezés haladéktalan megkezdését, mert a mostani nedves-meleg időjárás mellett ez a ragyagomba néhány rövid nap alatt oly gyorsan szaporodik, hogy a kár és pusztítás valóban elképzelhetetlen mérvet ölt. Figyel-meztetjük gazdáinkat Mórági I. vincelér-képezdei igaz-gató urnak lapunkban olvasható kiváló cikkére.

— **Balázsfalvi históriák.** Alig mult el Fischer panorámás ijedsége, kit három hazafiasan (?) nevelt tanu-lócska lármaájával a nemzeti zászló levételére indított, ki-jelentve, hogy ott már Románia van, jött az országos vá-sár f. h. 2-án, bő alkalmat adva különböző lopásokra. Loptak ott bockort, keudőt, néha még ismételve is, s amikor egy száncsali Hezegány nevű tolvajtól egyik ká-ros vissza akarta venni 84 krajcárt tartalmazó börtárcá-ját, az hirtelen kirántotta kacrárt s a szegény károsnak gyorsan lekanyarítá az orrát. De megcsipték őt is, a többi tolvajt is elveendő bünök büntetéséért.

— **Meghívó.** A nagyenyedi szabó ifjuság vasánap július hó 24-én a fedett tánchelyiség javára, a sötétér-n zártkörű nyári-táncvigalmat rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja, a rendezőség. Belépti jegy, szemlyen-ként 50 kr, 3 tagból álló családjegy 1 frt 20 kr. Jegyek előre válthatók Tüzes Árpád kereskedésében és este a pénz-tárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté d. u. 5 órakor 3 tarackióvés jelzéssel. Kedvezőlen idő esetén a következő vasárnap tartatik meg. Ezen sikerültnek ígérkező mulatságot ajánljuk a t. közönség figyelmébe annál is inkább hogy bármi csekély hozzá járulással támogassuk azt a célt, a mit már évek óta nélkülözünk.

— **Az adózó közönség figyelmébe.** Az 1891-ik évről hátralékban maradt utadóért lefoglalt zálogtárgyak f. évi július hó 28-án kezdődőleg nyilvános árverezésen. — az újvároszába előtt eljognak adni. — Ép azért felhiva-tik az adózó közönség jólfeloldott érdekéből, hogy hátralék utadóját befizetni el ne mulassza.

Csarnok.

M u t a t v á n y

Király Pál Gyulaférvár története című Apulu-mot tárgyzató I. kötetéből.

XIV. Az utak.

(Folytatás.)

Ezekközt elsősorban a kereskedőket említem, kiknek akkor hasonlíthatatlanul többet kellett járniok, kelnőik, mint a mostaniaknak, kik a posta és távirda szegélyével még a legkényesebb dolgokat is eligazíthatják, kilencti-zedrészát mindenestire azon ügyeknek, melyekért a régi

kalmárnak egészen ter-hogy ezere-gereket is, nak minde-Indiába ha-Hormos va-6—7 hóna-nyira isme-olyanoktól tapasztalata-római földr-vőkön ism-Eljűtnak a-Az szaráz-ló-lévén, a ke-den tartom-nek meg; galaták G-zaiak, latin-Salonaban,

Máste-mint igazs-ciaknak Ro-kább a tart-szék helyéve-levelezésbe-éppen ug-sb., ugy, rab gyűlho-

A hu-foglalják a-északi hat-lyeznek át-jártak kelt-kerve, vag-tűnt től el-tek és tett-legmagasat-volna legat-tus, Minic-mányozza-nak, azután-hasonló m-dított hábo-fejezte utá-Statius Pri-előbb lovas-említett Ju-drian meg-és Galliába-néptribus, 159-ben ke-Britanniába-parthiai ha-Elő-Azsiába-helytartója-másokkal-emberek é-rnaponta é-rszónettel. 150 körül-Haemus, J-vetei a tar-verianusnál-alkalmával-ben „Diset-Nagy

badság. A-kalmazott-örökös volt-ténheték t-terjedésű v-választhata-máshoz fül-a legkorlat-nál bensőt-részek, ép-gyarmatok minden ér-galomba vo-nem siker-taradságot-Egyiptomt-mennek m-a birodalom-és alkalom-Sabinus, V-2-5% bevé-bankar m-Rómába t-ados. Daci-vinciai pec-különösen-száz meg s-is tejjel-m-tüntétven-válván, a-nyen, bizot-később tog-

K

a pe-A pe-betegség-hó végével-idei nyirko

kalmárnak már utikocsijába kellett szállni. De hát ezt egészen természetesnek tartják akkor, Plinius azt mondja, hogy ezeken és ezeken járják be még a legtélreesebb tenyegereket is, csak hogy nyereszkedhessenek. De el is jutnak mindenfelé s Egyiptom meghódítása után még az Indiába hajózás sem tetszett többé félelmesnek. Ide Myos-Hormos vagy Berenike kikötőjéből indultak s megjárták 6-7 hónap alatt az egész utat. Az idősb Plinius annyira ismeri India állat- és növényvilágát, hogy csakis olyanoktól szerezhető értesüléseit, kik közvetlenül szerzik tapasztalataikat. Ezek pedig nagyon sokan voltak, mert a római földrajzírók pontosan, sőt sokszor görögösített nevékon ismerik Kelet legszebb részének emporiumait. Eljutnak Chinába is, és 166-ban An-Phu-Houanti császár követését küld viszonzásul Marcus Aureliushoz stb. A szárazföldi kereskedés meg épen internationalis jellegű lévén, a keletiek állandó fakturákat tartanak nyugat minden tartományában. Apulumban syr kereskedők telepednek meg; hasonló célból vannak a kis-ázsiai Galatiából galaták Germizarában, Miciában, Sarnisegetuzában erizaiak, lariumiak, Napocában asianusok daciaiak pedig Salonában, Lemnusz szigetén stb. telepednek meg.

Másfelől a centralisált kormányzat, közigazgatás, mint igazságszolgáltatás is szükségessé tévők a provinciáknak Rómával való folytonos érintkezését. de még inkább a tartománybelieknek a saját városukkal, a helytartó székhelyével való összeköttetést. A legatusok szakadatlan levelezésben valának a császárokkal vagy csibinetjökkel, éppen úgy a procuratorok, a fiscalis uradalmak kezelői stb., úgy, hogy a császári irodákba ezer és ezer ügydarab gyűlhettek be naponta.

A hivatalnokok utazása napi rendszeren van, hogy elfoglalják állomásaikat, s néha megtörténi, hogy Britannia északi határáról a perzsa öböl valamelyik kikötőjébe helyeznek át, vagy megfordítva, egy-egy szerencsétlent. De jártak kelték ők eleget magán ügyekben is, előléptetést kérve, vagy megköszönve, s ilyenkor semmiféle ut sem tűnt föl előttük hosszúnak. A magas rangnak sem tehetek és tettek másképen, mert ritkán érhető el valaki a legmagasabb polcot anélkül, hogy előbb meg ne járta volna legalább is a félvilágot. Dacia helytartói közül Sextus, Minicius, Faustinus Julius C., Severus 126-ban kormányozza a tartományt, 127-ben Rómába megy kónsulnak, aztán Moesia helytartója, innen Britanniába megy hasonló minőségben, később a föllázott zsidók ellen indított háború főparancsnoka Palesztinában. A háború befejezte után Syria legatussá, végül pedig Bithyniába. M. Statius Priscus (168-ban), ki az apulumi vízvezetékét építé, előbb lovasszerede, s mint ilyen vitézül harcol a most említett Julius C., Severus alatt Palesztinában, mire Hadrian megengedi neki, hogy át lépjen a polgári pályára, és Galliába küldi prokuratornak, utóbb Rómában questor, néptribun, majd praetor lesz, (458-ban) Dacia helytartója, 159-ben konsul Rómába, aztán Moesia helytartója, majd Britanniába megy ugyancsak legatusnak. Lucius Verus parthiai háborúja idejében már Kappadokia kormányzója Elő-Ázsiában; M. Valerius Maximianus mielőtt Dacia helytartója lesz, Numidia kormányzója volt Afrikában. S másokkal sem történt másképen. Rómában az ügyes-bajos emberek száma nagy lehetett, s követségek is jó törvény naponta érkeztek a városoktól, tartomány gyűlésektől közzönettel, kérelemmel vagy üdv kívánatokkal. Körülbelül 150 körül Ulpius Secundinus, Marius Valens, Pomponius Haemus, Julius Caius, Valerius Valens, miut Dacia követei a tartomány nevében gratulálni járnak Rómába Severianusnál, hogy kónsul lett s szerencsés visszatértök alkalmával fogadalmi oltárt állítanak Ad Mediam berkeiben „Diset Numinibus Aquarum” ajánlással.

Nagyban előmozdította az utazásokat a teljes szabadság. A római birodalom e tekintetben soha sem alkalmazott rendőri szabályokat, utleveli kényszert, s ezért örökös volt a járók-kelés, hurcolódás. De ez nem is törtenhetik más képen a hat millió négyzet kilométer kiterjedésű birodalomban, melynek minden egyes része elválaszthatatlan, szetszaki hatatlan kapcsolatok van egymáshoz fűzve. És e kapcsolaton belüli minden él és mozog, a legkorlátlanabb szabadsággal surlódik, és érintkezik, annál bensőbbben, minél hosszabban vannak együtt az egyes részek, épúgy mint a modern Angliában, hol minden a gyarmatokba induló hajó viz utasokat és átköltözőket, s minden érkezőhöz az eltávozottak helyett másokat, nyugatomba vonulókat stb. Kereskedés, ipar, vállalatok, melyek nem sikerültek Pannoniában, gazdagon jutalmazhatók a fáradságot Daciában, vagy megfordítva, avagy Syriában, Egyiptomban. Ezért látjuk, hogy az élelmes emberek e nemek mindenhol, hol szerethetnek valamit, erre pedig a birodalomnak szinte mérhetetlen területen volt elég hely és alkalom. A közép itahai Reateban született Flavius Sabinus, Vespasianus császár. Atyja Kis Ázsiában bérli a 2-5% bevételi vámot, szerződésének lejártá után pedig mint bankár működik Helvetiában. az utasoknak nagyobb része Rómába törekedik ugyan, de azért a tóváros sem maradt adós. Daciában is találunk tóvárosiakat, a birodalom provinciái pedig képviselve vannak jó formán kivétel nélkül, különösen az első időkben, midőn a hódító dicsőségét száz meg száz rópiratt magasztalva a tartományt is tejjel-mézszel folyónak, és arannyal, ezüsttel megteltnék tüntetvén föl azt. És e nagy remények később jórészt beválván, a bevándorlási kedv alig csapant meg jelentékenyen, bizonyítják a tarka nemzetiségi viszonyok, melyekről később fogok megemlékezni,

(Folyt. köv.)

Közigazdaság.

Felhívás

a peronospora ellen való védekezésre.

A peronosporát könnyelven ragyának nevezett szőlőbetegséget, mely a tavalyi száraz évben nálunk csak július hó végével kezdett mutatkozni és pusztítólag fellépni, az ideai nyirkosabb, ezen gomba tenyészetének inkább ked-

vező időjárás következtében Kolozsvárt s nálunk is már f. hó 1-én és 7-én észleltem, midőn azon kellemetlen következtetést kell vonnom, hogy ha az időjárás a peronosporának tovább is így kedvezni fog, az idén a tavalyinál sokkal nagyobb mérvben fog fellépni s pusztítani.

A peronospora káros volta mint azt jó tudjuk sőt sajnos, tapasztaltuk is, abban áll, hogy a peronospora a szőlő leveleit támadja meg, minek folytán a szőlő levelei el száradnak és idő előtt lehullanak. Ennek következménye nem csak az, hogy a szőlő fürtje nem fejlődhet ki, nem érhetik meg kellőleg, hanem a mi ennél még sokkal nagyobb baj a szőlő fája sem érhetik meg kellőleg s ennek következtében a tél folytán a szőlő venyigének szemei könnyen meg vakulhatnak s a következő évben csak meddő vagy épen semmiféle hajtást sem hoznak. A peronospora évente ismétlődő fellépte, idővel annyira gyengíti a szőlő tenyészerejét, hogy a tőkék utób teljesen elsatnyulnak, sőt még el is pusztulhatnak. Jóllehet itt ezen röviden elősorolt állapotok gazda közönségünk intelligensebb része előtt ismeretesek, sőt az elmondottak valóságáról az elmúlt évben szomorú meggyőződést is szerzett; ámbar szőlősgazdáink nagyrésze tudja azt is, hogy a peronospora ellen csekély költséggel sikerral védekezni lehet, mégis sajnos tapasztalható, hogy még ma is igen nagy azok száma, kik a védekezésről tudni sem akarnak.

Valóban nem lehet eléggé rosszazni gazdaközönségünk indolentiáját, hogy a szőlőtermését és szőlőjének tenyészetét elpusztulással fenyegető vésszel szemben, (isztelet a kivételeknek) magát a praedestinációban vetett hitben vagy azon reménnyel kecségteti, hogy a peronospora is, mind minden egykor magától elfog pusztulni; a helyett, hogy most midőn amugy is csak közepesnek ígérkező termés és jó borárra való kilátás reményében, a legnagyobb erély fogva hozzá szépen fejlődő termésének megmentéséhez. Ezen indokolatlan s mindenkinnek saját kárára való tétlenségnek oka, nézetem szerint jórészt azon körülményben rejlik, hogy a peronospora ellen praeventive vagy is akkor kell már védekezni mikor még a peronospora a szőlő leveleken nem mutatkozik. Mivel azonban a peronospora nálunk már befészkelte magát s ebből kifolyólag annak névünkint kisebb-nagyobb mérvű feléptére és pusztítására biztosan számítani lehet, a felemlített körülménnyel a tétlenséget indokolni nem lehet.

Nem vonom kétségbe, hogy a finánciális okok is gyakran meghúsják sokak védekezési jó szándékát, s épp azért célszerűnek látom az ez iránt érdeklődő gazda közönségnek, saját tapasztalataimból kifolyólag a permetezésre nézve néhány tájékoztató adattal szolgálani.

A permetező készületeket illetőleg megjegyezhetem, hogy a vezetésem alatt vincellér iskola több rendbeli permetezések van birtokában.

Ugyanis van itt: „Vermorel”-féle „Eclair” ára 20 frt, „Ausztria” ára 18 frt, „Bernard”-féle 23 frt és „Syphonia”, légnomásra alapított peronospora fecskendő 35 frt, melyek mind veresérből szolidan készítve, a célnak árukhoz mérten mind jól meg felelnek. Ezekon kívül vannak még, előbbieik szerkezetéhez hasonló, de kevésbé tartos cinezett vastartányu (puttan) fecskendők, n. m. Muzsinek-féle 13 frt, Schotola-féle 14 frt és egy ezen utobbiaknál célszerűbb faputtonnal ellátott „Varga”-féle, melynek ára 16 frt. Ezen permetezők közül kisebb szőlő-gazdáknak a „Vermorel”-félé ajánlhatom leginkább, nagyobb szőlő-birtokosok a „Syphonia” készületek is beszerezhetik, melylyel éppoly jól mint az előbbivel, de gyorsabban lehet permetezni.

A permetezéshez szükségesetű anyagok, azok mennyisége, ára és elkészítésére nézve a következőket ajánlom a t. érdeklődő közönség figyelmébe.

Egy kat. hold = 1600 [ ]-l karikás miveletű rendszeren megvalogatott (levelezett) és felkötözött szőlőnek egy szeri permetezéshez szükségesetű 4-5 hektóliter lehetőleg tiszta kut vagy folyó víz

8-10 klg. vagy tiszta rézgálic (klgja 25 kr = 2 frt = 2 frt 50 kr.) 20-25 klg. vastag oltómész (klgja 2 kr = 40 kr = 50 kr.), vagyis 1 hektóliter vízhez kell 2 klg. vegytiszta rézgálic és 5 klg. vastag oltó mész. Ezen anyagok alább közlendő módon készítése „bordói” keverék nevet visel.

Vagy 6-7 hektóliter víz 1200-1400 gr. „Azurin” (rézgálic és ammoniak jegécsített alakban) melynek klgja 1 fr. 60 kral szerezhető be.

Ezen két félé keveréken kívül még más anyagokból összetett folyadékok is vannak használatban, de, mert az itt leírtak a kívánt célnak tapasztaltatom szerint teljesen megfelelőek, azért rövidség okáért is több szernek felsorolását ez uttal mellőzöm.

A bordói keverék készítésére nézve a következő eljárást ajánlom: 1-ször egy arra alkalmas nagyságú kádba, le mérjük a permetezéshez megkívántat viz mennyiségét pl. 5 hektóliter.

2. Minden hektóliter vízre 2 klg. rézgálicot pontosan lemérjük azt réz vagy fa mozsárban apróra össze törjük, egy eszerbe tesszük s erre kilonkén 3 l. vizet a lemért 5 hektóliterből reaja töltve, fel oldjuk. Mivel a rézgálic lasan oldódik, azért ezen hideg vízzel feloldást csak az esetben alkalmazhatjuk, ha a permetezést nem az nap karjuk eszközölni, míg ellenkező esetben célszerű leend a meg lehetősen apróra tört rézgálicot az előbbi módon lemért s

mérsékeltlen felmelegített vízben feloldani. A rézgálic oldat készítésével egy idejűleg a mézoldat is egy másik eszerbe elkészítendő és pedig aként, hogy a hevíterületnek veendő 5 klg., lehetőleg minden idegen anyagoktól mentes vastag mézre, anuyi víz töltendő, hogy s szálal tej-színűségűvé váljon. Midőn a rézgálic teljesen feloldódott és a méztej is a homok szemecskéitől egy sűrűsáitan meg lett tisztítva, akkor előbb a rézgálicoldat lesz a kzdantevő vízhez folytonos keverés mellett hozzáötve s ennek megtörténtével pedig, a méztej lesz előbbi módon hozzá keverendő és nem megfordítva.

Ezen eljárás után kapunk egy zöldesték folyadékot, melyet permetező puttonba töltés előtt mindig jól fel kell kavarni és permetezés közben is célszerű leend azt a puttonban néha kissé felrázni, hogy így a permetező anyag mindig egyenlő sűrűn kerüljön permetezés alá. Ezen itt leirt gyenge 2%-os rézgálicos oldatot praeventive azaz a peronospora fellépte előtt lehet csak sikerrel használni míg ha a peronospora már fellépett, akkor a pusztítás mérvéhez képest erősebb oldatokkal lehet csak celt érní. Ily esetben 100 liter víz, 3 klg. rézgálic, 7 1/2 klg. oltott vastag méz vagy 100 liter víz, 4 klg. rézgálic, 10 klg. oltott vastag méz veendő.

A bordói keveréknek előnye, hogy igen jól tapad a szőlő leveléhez harmat és eső által nem könnyen mosódik le s emellett még az anyag is romlás nélkül többnapig eltartható, minél fogva egyszerre több napi permetezéshez szükségesetű anyag is készíthető, míg az Azurinból csak annyit tanácsos egyszerre készíteni mennyit 1/2 nap el permetezni lehet.

Az Azurinnal készült permetező anyagnak előállítása az előbbinél sokkal egyszerűbb és könnyebb a menyiben az „Azurin” már 200 grammoként csomagolt 1 kilos dobozokban használatra készen hozatik forgalomba, melyből leggyengébb permetezésre hekt.ként egy csomag, 200 gr. tartalmakissé össze törve 1 liter hideg vízhez hozzáadandó és keverés mellett feloldandó. Közép erősségű oldathoz, 250 l. vízre 600 gram vagyis három csomag, a legerősebbhez pedig 200 l. vízhez 600 gram veendő.

„Azurin” permetező anyagból 1 kat. holdra 1.2-1.4 klg. szükségesetű és 1 frt 60 kr-ért szerezhető be, Magyar mezőgazdák szövetségétől, honnét különben a rézgálicot és az „Eclair”-féle permetezőt is jutányos áron lehet vásárolni. Az Azurint használatig nedvességtől meg kell óvni s az ezzel permetezést csak naptényes időben kell végezni, a mikor már a szőlő levelek telmelegedtek. Ezen utóbbi anyaggal való permetezést sikeresnek mondják, részemről még erre nézve határozott ítéletet nem mondhatok, egyelőre csak annyit említhetek fel, hogy ezen anyaggal való permetezés igen gyenge, alig látható nyomokat hagy a leveleken hátra, minél fogva a permetezés mikénti keresztül vitele nehezebben ellenőrizhető, miut a leveleken igen feltűnő nyomokat hagyó bordói keverék használatánál.

Bár melyikét ezen itt leirt anyagoknak használatát is tudnunk kell azt, hogy a permetezés teljes sikerre csak úgy vezetend, ha a permetezést a peronospora fellépését megelőzőleg alkalmazzuk.

E végből évente 3-szori permetezés hozatik javaslatba. Az első permetezést a szőlő virágzását megelőzőleg majus hó végéig, a 2 ikat egy hóval későbbben a virágzás után, a 3-ikat pedig a 2 ik permetezés és a szüret közti idő közepén kell végezni. Ezen 3-szori permetezésnek kétség-telenül teljesen biztos sikere leend s ott hol a peronospora már erősen befészkelte magát okvetlen szükséges is. Ott azonb hol a peronospora még nagyobb mérvet nem öltött, azt hiszem kevesebb számú permetezéssel is be lehet érní, legalább én az elmúlt száraz évben július hó elején eszközölt egyszeri permetezéssel teljesen jó sikert értem el. Legkevésbé sem céloz ezzel a 3-szori permetezés teljesen célszerű és indokolt voltát kétség-vonni, ezt csak azért tartottam célszerűnek felemlíteni, hogy ezen irányban ott hol a peronospora még erősen fel nem lépett mások is kísérletet tegyenek s hogy azok is, kik talán épp a permetezés számát sokalva idegenkednének a védekezéstől legalább az egyszeri permetezést fogantatosítsák s meggyőződén annak sikeréről a védekezés rendszeres keresztvitelére kedvet kapjanak.

A permetezést mindig a harmat felszáradása után derült időben tanácsos végezni. Nedves vagy esőre hajló időben is lehet ugyan s i k e r r e l permetezni csak hogy ez esetben kockáztatjuk azt, hogy hirtelen támadó eső a levelekre permetezett folyadékot le moshatja. Míg ha csak annyira kedvez az időjárás, hogy a permetezett folyadék vízre elparolgtott s a rézgálic és méz a levélre rá szárad, akkor különösen a bordói keveréket, még a leg-gerősebb zápor sem moshatja le s igen soká vedeni fogja szőlőinket a peronospora káros befolyásától.

A védekezés legkedvezőbb sikere akkor vezet, ha az a peronospora fellépte előtt lesz fogantatosítva s ilyenkor a leirt gyenge 2%-os anyaggal is celt lehet érní, míg ha a peronospora pusztítás mar kezdetét vette, ugy a pusztítás mérvéhez képest ugy az Azurinnal mint a bordói keveréknél kitüntetett 3%-4%-os rézgálicos oldatokkal lehet csak kedvező eredményre számítani.

Ha ezeketán ismételtlen fontolóra vesszük, hogy a peronospora nem csak ez évi termésünket teheti tönkre hanem a szőlőfájának beérését is megakadályozván, a jövő évi termésünket is kockáztatja, sőt magát szőlőinkbe befészkelve annak tenyészerejét is pár év alatt annyira tönkre teheti, hogy e miatt tőkénk teljesen elsatnyulnak és terméketlené válnak, ugy könnyen belathatjuk a permetezésnek igen előnyös voltát s kiszámíthatjuk azon nagy hasznót, mely permetezésre fordított, aranylag csekély költségből származik.

A vezetésem alatt intézeti szőlőnek elmutévben permetezésével elért igen kedvező sikert, e b. lapok 1891. év 37. számában ismerttettem s midőn erre a t. erd-klődő közönség figyelmét újból felhívom egyuttal legmelegében ajánlom a peronospora elleni védekezésnek mieióbbi megkezdését; mert a meleg esőkkel váltakozó, a peronospora tenyészetének igen kedvező időjárásból, azt lehet követel kezdetni hogy a peronosporaez idén szőlőinkben a tavalyinál sokkal nagyobb károkat fog okozni.

I-VII.

fűzetet mazza a mányárt, atlan va-éget. A páratlanom. kath. 000 frt. nlonbség Hajlékai De nem-észetes ad mult-nes hon-és eddig-és esazott; a honfo-remzett-területén zszy esa-ésalád; a család; a mit Va-zókefalvi nes szer-nyek ki-esak özv unkássa-

leendő-ét, min-kebe.

gyenyedi, ütt is. A

nyaladékok épon na-egő léva-

astralis permete-

on ajánl-

mert a yagomba gy a kár

Figyel-dei igaz-

Fischer elt tanu-

itott, ki-zágos vá-ásásokra.

ve is, s egyik kü-

börtárca-árosnak s, a többi

vasánap étatér-n zönséget emlyen-

Jegyek a pénz-riapiilag elzessell-tek meg.

özönség hozzá já-vek óta

1891-ik g tárgyak zésen. — felhiva-hatrállék

Apulu-

kiknek kelniök, gélyével kilentit-rt a régi

Vajha ezen jóakaratu figyelmeztetésem meghaladásra találna s nagyobb szőlős-gazdáink önjerejükből kisebb gazdáink pedig szövetkezés útján beszereznék maguknak a szükséges eszközöket, és anyagokat és saját érdekükben mielőbb védekezéshez fognának!

Mórógyi István, igazgató.

Baromfi-kiállításokról.*

Irta: dr Rátz István akadémiai tanár.

II.

(Folytatás.)

Sajátságos dolog az és alig megérthető, hogy a baromfiak fertőző betegségeit másképen itélik meg, mint a többi házi állatok járványos bajait s a míg a lépfenének vagy takonykórnak már eltávolítása is súlyos következményeket von maga után, addig a beteg vagy legalább is már fertőzött baromfiakkal büntetlenül lehet kereskedni, sőt a fertőzött tenyészetekből származó szárnyasokkal részvehetni a kiállításokon is a nélkül, hogy e lekiismeretlen és a mások vagyoni épségét nagyban veszélyeztető eljárás miatt legkisebb kellemetlensége lenne az illető tenyésztőnek.

Egyelőre alig remélhető, hogy e tekintetben a viszonyok javuljanak s épen azért a kiállítások rendezőinek kell mindent elkövetni, hogy a fertőzött baromfiak ne veszélyeztessék a többiek egészségét.

A kiállításra tehát csak olyan küldeményeket szabad elfogadni, a melyeket a feladás előtti valamely hatósági állatorvos megvizsgált és egészségesnek talált. Az eről szóló bizonyítványba aztán nemcsak a foglaltassék, hogy a kiállításra küldött baromfiak egészségesek, hanem az is, hogy a tenyésztés telyesen tiszta, vagyis mentes a fertőző betegségektől.

A megérkezett szárnyasokat sohasem szabad a kiállítás területén kicsomagolni, (pedig ott szokták,) hanem attól távol s itt aztán első sorban is egy minden tekintetben megbízható szakértő vizsgálja meg a baromfiakat.

Természetes, hogy ennek a vizsgálatnak a lehető legreálisabbnak kell lenni, mert különben céltalan. De még ez sem teljesen megnyugtató, a mennyiben a legértelmesebb állatorvos is csak azt állapíthatja meg, hogy az állatok ma egészségesek-e, de nem vállalhat felelősséget azért, hogy holnap és azután is egészségesek maradnak-e. Épen ezért feltétlenül szükséges, hogy a kiállítás területétől távol, egészen elkülönítve vesztelő legyen berendezve, a mely állandóan állatorvosi felügyelet alatt álljon s a hol a baromfiak megörökzésük után legalább is 4-5 napon át szigorú megfigyelés tárgyát képeznek, mielőtt a kiállítás területére szállíthatnák.

A kiállításra aztán csak azok a baromfiak vehetnének részt, a melyek ezen idő alatt teljesen egészségeseknek bizonyultak, — ellenben a betegeket elkülönített helyiségbe — baromfikóroddara — szállítanak, a hol a tulajdonos költségére megfelelő kezelésben részesülhetnek.

Mindezen helyiségekben külön szolgazemélyzetre van szükség, mert különben hiába való lenne a költség, a mennyiben a betegekkel bibelődő egyének áthurocolnak kezükön, ruhájukon a fertőző anyagot és eredménytelenné tennék a foganatosított óvintézkedéseket.

A kiállítások költségei ily módon tetemesen növekednének, de kárpótásul ki lenne zárva annak valószínűsége, hogy a fertőző betegségeket általán is terjesszék.

Meg vagyok győződve, hogy sokan vannak, a kik mindezt feleslegesnek, vagy legalább is nehezen keresztülvihetőnek fogják mondani, — hi-zem azonban, hogy lesznek olyanok is, a kik be fogják látni ezen óvintézkedések szükségességét és azt is, hogy sokkal kisebb veszély van abban, ha tekintettel a költség szaporulatra, csak ritkán rendeznek baromfi-kiállítást, — mint abban, ha azokon a baromfiak ezután is kilesznek téve a fertőzés veszélyének.

Vége.

*) A „Gazdák Évkönyve” az 1892 évre, 18 iv terjedelemben diszkótésben jelent meg és egyletek, tanintézetek, községek által egy forint kedvezmény áron megrendelhető: a „Gazdák Évkönyve” szerkesztőségénél (Budapest, Erzsébet-körút 12.)

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Fekete fehér és színes selymeket méterenkint 45 krtól 16 fct 65 krtig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

URFI KOCSI

kemény szerkezet kitűnő karban, divatos pesti gyártmány e l a d ó BARCSAI MIKLÓSNÁL Tartarián, u. p. Alvincz.

Házam

a Tövis-utczában, e l a d ó. A feltételek iránt értekezhetni a helybeli közjegyzőnél.

1—1 Ratkovszky Károly.

1313/892.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrubbányai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság által közzététetik, hogy dr. Todea Abszolon ügyvéd végrehajtatónak Motora Petru és neje Goja Rafla végrehajtatást szenvedő elleni 160 fct tőke ennek 1889. december 29-től járó 8% kamatai, 26 fct 75 kr eddigi költségek s jár. behajtása végett a topánfalvi kir. bíróság területéhez tartozó Topánfalva községi 66 és 654 számú telekjegyzőkönyvben foglalt következő ingatlanok: 2-ik sorszám, 149-ik helyrajzi számú ház besérteke és kiköltési ára 125 fct, bánatpénz 12 fct 50 kr. 4. s. 2329 hrsz. erdő bé. és ká. 5 fct, bp. 50 kr. 5. s. 2637 hrsz legelő

bé. és ká. 1 fct, bp. 10 kr. 6. s. 2639 hrsz. szántó bé. és ká. 2 fct, bp. 20 kr. 7. s. 2642/1. hrsz. legelő bé. és ká. 15 fct, bp. 1 fct 50 kr. 8. s. 2673. hrsz. szántó bé. és ká. 7 fct, bp. 70 kr. 9. s. 2711. hrsz. és 2712. hrsz. szántók bé. és ká. 28 fct, bp. 2 fct 80 kr. 10. s. 2769. hrsz. szántó bé. és ká. 8 fct, bp. 80 kr. 11. s. 2776. hrsz. szántó bé. és ká. 10 fct, bp. 1 fct. 12. s. 2802. hrsz. kaszáló b. é. és ká. 6 fct, bp. 60 kr. 13. s. 2805/1. hrsz. faház, 2805/2. hrsz. szántó, 2809. hrsz. szántó bé. és ká. 38 fct, bp. 3 fct 80 kr. 14. s. 2811. hrsz. szántó bé. és ká. 36 fct, bp. 3 fct 60 kr. 20. s. 148/1. hrsz. kert bé. és ká. 137 fct, bp. 13 fct 70 kr. 654. sztkben: 1. s. 129. hrsz. köveeshely, 130. hrsz. malomjáró, 131. hrsz. ut, 132. hrsz. kert, 133. hrsz. faház, 134. hrsz. kert, 135. hrsz. köveeshely, 136. hrsz. malomjáró, bé. és ká. 325 fct, bp. 32 fct 50 kr. és tartozékai Topánfalva községben a község házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen 1892. évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor becsáron alól is a becsár 10%-ának a bíró kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adatni.

Vevő a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% kamatokkal együtt, a gyulafehérvári kir. adó, mint bírói letéti hivatalnál a 39425/881 sz. igazságügy miniszteri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

E hirdetményel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóság és Topánfalva községi előljáróság-nál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Abrubbányán 1892. évi május hó 10-én.

WERESS, kir. albíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

30—52

„Egyetértés”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kihasználása, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tettek népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legreálisabb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli, Bármely párthoz tartozó is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponként megtalálhatja benne a család, a hályvilág a maga szép-irodalmi olvasmányát a világirodalom legkifűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróinktól, divat tudósítást Parisból stb., úgy, hogy nincs szepirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovataival a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétszerűség tekintetében utólréteggel nem elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításának is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg a közölsémet, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s közéleti tudósításainak bőségével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évizd óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar-és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Uzzeti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendszer rovatokban s a fölmerülő eszményekről legnagyobb terjedelemben közölt hű tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés”, 3 speciális rovatát említhetjük meg, melyek országos híre tettek szert. Ezek az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság melyek mind egyike egy-egy szakapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 fct 80 kr., negyedévre 5 fct s egy évre 20 fct. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:

CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:

Daiszinház-utca I. szám.

(Az operaházzal szemben.)

ZACHERLIN

8—10

vevésénél nagy figyelemmel kell lenni

Vevő: . . . nekem nem kell kibontott feregpor, mert én Zacherlint kértem! . . . Joggal dicserik e különleges és kitűnő minden fereg-elleni szert, azért csak lepecsélte és az üvegbe nyomott „Zacherl” névvel valót veszek. — Valódi kapható:

- Nagyenyed: Winkler János urnál, Cirner J. József, Bisztritsány L.
Gy.-Fehérvárt: Misselbacher J.B. urnál, Jakabfi Albert, Mihellyes Zsigm., Fröhlich Gyula, Nagy József
Balászfalván: Heiskovits Lipót urnál, Sinberger Salamon, Schissel Károly

Körülbe jó kedélyével férni volt Z. barangolt. H. szép természete szemé nem k. s a madszaka meredek olda állva a Vierw nap sugaraitó zásából felre egy másik h. szépsége felet daltos lény v fűben és karja kelni. De hog tartással, hogy Az ifju pedig n. Kevés id. Zsiga bácsit, l. udvari énekes pedig ófelsége „Minden „Egészség „Gratulál. Az ifju e lett termett. A meivel, derült nyomást tette elkövetésére ké